

Barn- och ungdomsförvaltningen

Datum: 2018-08-27 Kommunstyrelsen
Handläggare: Cecilia Knutsson
Direktnr: 0322-61 64 22
Beteckning: 2018.247 BUN

Bilaga - Bakgrund till yttrande motion om kunskap i ett globaliserat informationssamhälle

Leif Hansson (S) och Ulf Carmesund (S) har till fullmäktige den 28 mars 2018, § 67 lämnat en motion om kunskap i ett globaliserat samhälle. I motionen föreslår motionärerna att kommunfullmäktige ska ge Barn- och ungdomsnämnden och Utbildningsnämnden i uppdrag att var för sig och i samordning undersöka vilka resurser och i samordning undersöka vilka resurser och vilka arbetsformer som krävs för:

- att minst 95 % elever i Alingsås, grundskolan och gymnasium, ska lämna sina respektive utbildningar med kunskaper och betyg som gör det möjligt att gå vidare i livet,
- att medelbetygen i varje utbildning stadigt ska öka,
- att Alingsås ska vara en av rikets fem bästa kommuner för skola och utbildning,
- att skolan ska uppfylla sitt kompensatoriska uppdrag,
- att nämnderna uppdras att presentera sina förslag under första halvåret 2019

Kommunfullmäktige beslutade att lämna motionen till Kommunstyrelsen för beredning. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade att lämna ärendet för beredning hos kommunledningskontoret. Kommunledningskontoret har i sin tur remitterat motionen till Barn- och ungdomsnämnden och Utbildningsnämnden för yttrande som ska besvaras senast 19 oktober.

Bakgrund

De frågeområden som belyses ovan är i paritet med de nationella utmaningar som finns inom utbildningsområdet. Barn- och ungdomsnämnden förvaltning och verksamheter arbetar med att svara upp mot dessa frågor främst genom att ständigt arbeta med de nationella styrdokumentet och det uppdrag skolan har gällande systematiskt kvalitetsarbete, en skola på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt elevcentrerad organisation. För att säkerställa att barn- och ungdomsnämndens verksamheter och personal uppfyller styrdokumentens krav och elevernas resultat sker kontinuerlig uppföljning, samt analys under verksamhetsåret i det systematiska kvalitetsarbetet. De beslut som fattas bygger på både nämndens resurser och hur dessa kan användas för att säkerställa kunskapsresultat, det kompensatoriska uppdraget och elevhälsa. Detta inbegriper kompetent personal med lärarlegitimation, rektorer med pedagogiskt ledarskap i fokus och en organisation som tillgodoser de behov som varje enskild individ har för att kunna lämna grundskolan med kunskaper och betyg som gör det möjligt att gå vidare till gymnasiestudie. Ett stort fokus och resurser har lagts på intern organisation,

schemalagging, elevhälsa, tjänstefördelning, samverkan och flexibla lösningar inom verksamheten för att möta den enskildes behov av utbildning. I barn- och ungdomsnämndens flerårsstrategi finns ett antal åtaganden som ska verka för en ökad måluppfyllelse.

Den skillnad som kan påvisas mellan kommuner när det gäller elevers skolresultat kan ha flera orsaker. De som oftast lyfts fram i resultatanalyser på nationell nivå och i forskning utgörs av följande faktorer¹:

- föräldrars utbildningsbakgrund, föräldrars inkomst,
- socioekonomiska faktorer,
- kommuners storlek och närhet till storstad,
- migrationsbakgrund
- fritidsaktiviteter
- (det fria skolvalet som medför segregation (ta med Marianne Dovemarks artikel källa), rapport forskningsinstitutet IFAU 2012)

De framgångsfaktorer som lyfts fram på de skolor som lyckats öka elevernas resultat och påvisa en god arbetsmiljö för både personal och elever är följande²:

- samsyn och förståelse kring uppdraget att arbeta på en skola,
- tydliga mål och stabilitet,
- kunskap om resultatanalyserns betydelse för förbättringar,
- höga förväntningar samt anpassa undervisningen för eleverna,
- medveten strategisk rekrytering av personal

Grundskolan

Ojämligheten och resultat skillnaderna i den svenska skolan har ökat på nationell nivå. 2017 lämnade 17,5% av eleverna grundskolan utan behörighet till gymnasieskolan. Det motsvarar 18 600 elever på nationell nivå. Statistik från Skolverket visar också att det är stora skillnader mellan elevgrupper. Det visar sig att behörigheten för elever med högutbildade föräldrar är 17% högre än för de elever vars föräldrar har kortare utbildning. Flickor uppnår betydligt högre behörighet till gymnasiet än pojkar. (promemoria "Slutbetyg i grundskolan", skolverket 2017).

I Alingsås kommun, sk. "lägeskommun"³, var det 21,6% av eleverna som 2016/2017 inte nådde upp till kunskapskraven i alla ämnen i årskurs 9 (Kolada, N15418). Det motsvarar 101 elever (av totalt 467) som ej uppnått kraven i samtliga ämnen. Noterbart är att i de skolor som inte har kommunen som huvudman friskolor lyckades 90 % av eleverna uppnå målen i alla ämnen, något som också påverkar medelvärdet positivt för kommunen (Kolada N15420). Det modellberäknade värdet för Alingsås kommunala grundskolor som beräknas utifrån socioekonomiska förutsättningar visar en avvikelse på -2,1 som betyder att resultatet är något lägre än vad som kan utifrån rådande socioekonomiska förutsättningar (Kolada U15459). Detta innebär att kommunens grundskolor ligger nära det förväntade värdet utifrån de förutsättningar som mäts. För att komma än längre i goda resultat krävs

¹ Skolverket, rapport 467, 2018

² Maria Jarl, Blossing – resultatanalys i skolan kolla, Hattie, , Jan & Sundberg, Daniel (2013). Utmärkt undervisning – Framgångsfaktorer i svensk och internationell belysning. Stockholm: Natur och Kultur.

³ Innehåller både fristående och kommunala elever inskrivna i Alingsås grundskola

ytterligare analyser av vilka skolor, i vilka ämnen och vilka resurser som krävs för att nå en jämlikhet i kommunen gällande betygsresultat.⁴

Systematiskt kvalitetsarbete, åtagande och uppdrag

I barn- och ungdomsnämnden systematiska kvalitetsarbete följs skolornas kunskapsresultat i nulägesanalyser och åtgärder vidtas på varje skola, samt förvaltningsövergripande. Kunskapsuppföljning sker kommunövergripande i ärende Kunskapsuppföljning inkl särskilt stöd och frånvaro läsåret 2016/2017 dnr 2018.125. I de analyser som gjorts i det systematiska kvalitetsarbetet så följer de resultat på nationell nivå. Rapporten visar på skillnader och troliga orsaker till resultat och presenterar de åtgärder som planeras för att förbättra resultaten utifrån nuvarande beslut och förutsättningar med socioekonomisk resursfördelning.

Förvaltningen har tagit fram fler jämförelser och nyckeltal i det systematiska kvalitetsarbetet. Det är nyckeltal grundskola som har tagits fram för tredje året, samt jämförelse strukturmodell. Dessa jämförelser visar på att barn- och ungdomsnämnden har bland de högsta lokalkostnaderna i landet och att kostnaden för undervisning ligger lägre än rikets genomsnitt, samt att kommunen satsar relativt lite resurser på elevhälsa och skolmältider jämfört med många andra kommuner. Att göra en omfördelning av dessa ca 12 mnkr till undervisning, elevhälsa, kontinuitet lärare och rektorer – konkurrenskraftiga löner genom löneutveckling och lärarlöner, närvaroteam och utökat antal lärverktyg i förskola och grundskola kommer att ge bättre förutsättningar för att öka kunskapsresultat och ökad måluppfyllelse. Detta har lyfts fram i årsbokslut, vårbokslut och delårsbokslut. Detta är underlag som behöver tas med i den fortsatta budgetberedningen inför 2019-2021.

Barn- och ungdomsnämnden 2017-12-19 fattat beslut om att ta fram en kommunal handlingsplan för ökat resultat i början av nästa mandatperiod, som kommer att tas fram under 2019.

Kommunfullmäktige har 2018-05-30 beslutat att bifalla motion om Jämlik skola där alla lyckas och det finns därmed ett uppdrag om att barn- och ungdomsnämnden och utbildningsnämnden i samråd med kommunstyrelsen ska ta fram en rapport med orsaker till det ojämlika resultatet, samt förslag till åtgärdsprogram.

Cecilia Knutsson
Förvaltningschef

⁴ Det modellberäknade värdet (-2,1) innehåller endast information om de kommunala grundskolorna och inte alla kommunens skolenheter.